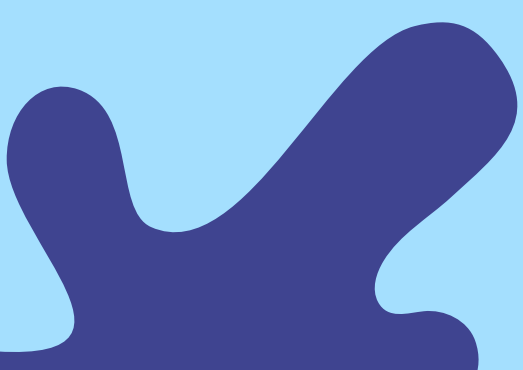

ΟΙ ΠΛΑΣΤΙΚΕΣ ΕΚΦΡΑΣΕΙΣ ΩΣ ΟΡΓΑΝΑ ΓΝΩΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ: ΟΙ ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ ΤΗΣ «ΤΕΧΝΗΣ ΤΟΥ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ» ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΙΣΘΗΤΗΡΙΑΚΗΣ ΦΥΣΗΣ

Συγγραφείς: D. Goes, R.Lombardi

MailArt4Seniors - Erasmus+ 2020-1-LT01-KA227-ADU-094717

Η ΔΥΝΑΜΗ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΡΓΩΝ MAIL ART

Η λέξη «art» (τέχνη) προέρχεται από τη λατινική λέξη «ars» που σημαίνει ικανότητα, πονηριά και χειροτεχνία. Με τα χρόνια, διάφοροι φιλόσοφοι προσπάθησαν να ορίσουν τι είναι τέχνη. Η τέχνη είναι ένα από τα μεγάλα ερωτήματα στον τομέα της Αισθητικής, ενός φιλοσοφικού κλάδου που μελετά την ομορφιά, τη φύση και τα θεμελιώδη στοιχεία της τέχνης. Ο Πλάτωνας ήταν ένας από τους φιλοσόφους που μελέτησαν περισσότερο την τέχνη και ανέπτυξαν την έννοια της τέχνης ως μίμηση. Για τον Πλάτωνα, η τέχνη είναι η αναπαράσταση της φύσης. Για πολύ καιρό, η αξία ενός έργου τέχνης βασιζόταν στη σχέση πιστότητας με αυτό που αντιπροσωπεύει.

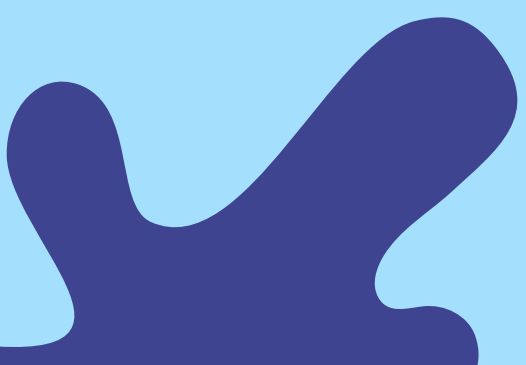
Η καλλιτεχνική δημιουργία συνδέεται άμεσα με την έμπνευση. Τα στοιχεία που προσλαμβάνουμε από το περιβάλλον διεγείρουν τη φαντασία μας και έχουν ως αποτέλεσμα το κίνητρο για δημιουργία. Η έμπνευση είναι απαραίτητη για τη δημιουργία τόσο των πιο παραδοσιακών μορφών τέχνης, όπως η ζωγραφική, η γλυπτική ή η λογοτεχνία και επίσης συμβάλλει στον χορό, τη φωτογραφία ή τον κινηματογράφο. Όταν ένας καλλιτέχνης αναζητά έμπνευση γύρω του, συχνά τη βρίσκει στη φύση γύρω του.

Η φύση και τα ζωντανά της όντα, τα τοπία, το ίδιο το περιβάλλον με τα σχήματα και τα χρώματά του, συμβάλλουν στη δημιουργική διαδικασία. Η επαφή με τη φύση επιτρέπει την απόδραση από την καθημερινότητα και υπάρχει σύνδεση με την έννοια της φυσικής ομορφιάς, και στοιχείων που δεν έχουν αλλοιωθεί από τον άνθρωπο. Αρκετοί διάσημοι καλλιτέχνες έχουν χρησιμοποιήσει τη φύση ως έμπνευσή τους. Έργα όπως το *Starry Night* ή το *Field of Wheat with Crows* του Vincent Van Gogh, το *Smoke from the Train* του Edvard Munch, απεικονίζουν τη σχέση της φύσης (τοπία) με τα προϊόντα της ανθρώπινης παρέμβασης (τρένο), τα νούφαρα και το *Sunrise* του Monet έχουν μια ξεκάθαρη έμπνευση από τη φύση που τον περιέβαλλε, όπου μέσα από τον ιμπρεσιονισμό απεικόνισε την αντανάκλαση του φωτός και την επίδραση αυτού στα χρώματα των στοιχείων της φύσης.

Με τα χρόνια και την εξέλιξη της κοινωνίας, η φύση έπαιζε πάντα σημαντικό ρόλο στην καλλιτεχνική δημιουργία, αποτελώντας μια από τις κύριες πηγές έμπνευσης για τους καλλιτέχνες. Τα χρώματα, οι υφές, τα σχήματα και ακόμη και οι ήχοι της φύσης επιτρέπουν στον καλλιτέχνη ένα ταξίδι από έξω προς τα μέσα. Ακόμη και για τον Καντ, στην «Κριτική της κριτικής δύναμης», η ίδια η φύση πρέπει να εκτιμηθεί και να θαυμαστεί σαν να ήταν τέχνη.

Το πρότζεκτ MailArt and Nature, οδηγεί τους συμμετέχοντες να δημιουργήσουν μέσα από τα στοιχεία της φύσης.

Όλο το φυσικό περιβάλλον θα συμβάλλει στην δημιουργία έργων και μηνυμάτων που μεταδίδονται μέσω αυτής της εκφραστικής τεχνικής.

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ

Οι σύγχρονες καλλιτεχνικές πρακτικές ευνοούν την ανάπτυξη νέων γνωστικών δεξιοτήτων, τη νέα μάθηση, την απόκτηση «soft skills», δηλαδή την ανάπτυξη της δημιουργικότητας, τις διαπροσωπικές σχέσεις, το «ομαδικό πνεύμα» και την ομαδική εργασία. Αυτές οι γνώσεις είναι εργαλεία προσωπικής βελτίωσης και είναι ισχυρά ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα που προάγουν την κοινωνική ένταξη. Το «Mail Art» ως δημιουργικό και παιδαγωγικό εργαλείο επικοινωνίας, καθιστά δυνατή την ευαισθητοποίηση σχετικά με την ερμηνεία της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς.

ΣΤΟΧΟΙ

1. Κατανόηση της έννοιας του "Mail Art"
2. Διάκριση των διαφορετικών ιδιοτήτων των σύγχρονων καλλιτεχνικών πρακτικών
3. Πειραματισμός με διάφορες τεχνικές πλαστικής έκφρασης
4. Εξερεύνηση διαφόρων υλικών από τη φύση ως υποστήριξη της εργασίας
5. Κατανόηση της υπάρχουσας φυσικής κληρονομιάς στην περιοχή και αναγνώριση της φυσικής ποικιλομορφίας
6. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης μέσω της ανταλλαγής εμπειριών μεταξύ των γενεών
7. Ανάπτυξη ενός δημιουργικού εργαστηρίου και έκθεση των έργων που πραγματοποιήθηκαν
8. Η επίδραση των στοιχείων της φύσης στις καλλιτεχνικές δημιουργίες

ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ

1. Η ανάπτυξη επισκέψεων προσανατολισμού, διαδρομών πεζοπορίας στη φύση και ο πειραματισμός σε τεχνικές πλαστικής έκφρασης, στις συνεδρίες Mail Art, είναι κατάλληλες για έναν αριθμό 20 συμμετεχόντων.
2. Η ομάδα στόχος είναι, κατά προτίμηση, ηλικιωμένοι, χρήστες κοινοτικών κέντρων και νέοι από μειονεκτούντα κοινωνικά στρώματα, με σκοπό να καταστεί δυνατή η ανταλλαγή γνώσεων και η διαγενεακή προσέγγιση, προωθώντας την κοινωνική ένταξη.
3. Το έργο περιλαμβάνει επίσης τη συμμετοχή εκπαιδευτικών, οι οποίοι μπορούν να επωφεληθούν από την ειδική κατάρτιση του Mail Art, αποκτώντας νέες δεξιότητες στους τομείς της κοινωνικής ένταξης μέσω της τέχνης.

ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

1. Η επιλογή του πλαισίου στο οποίο πραγματοποιούνται οι δράσεις λαμβάνει υπόψη του, την προβολή των πρακτικών mail art και την επαφή με την τοπική κοινωνία. Για το λόγο αυτό, προτιμώνται οι υπαίθριοι δημόσιοι χώροι και οι πολιτιστικοί χώροι που βρίσκονται σε ιστορικά κέντρα, κοντά σε κήπους πολιτιστικού ενδιαφέροντος.
2. Το πλαίσιο της ένταξης των συμμετεχόντων στην κοινότητα όπου ανήκουν, είναι σημαντικό, με σκοπό την επίτευξη των στόχων του έργου, την ενίσχυση της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς και την κοινωνική ένταξη.
3. Η επιλογή των τεχνικών πλαστικής έκφρασης που χρησιμοποιούνται στις συνεδρίες «Mail Art» θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις ιδιαιτερότητες και δεξιότητες των συμμετεχόντων, με σκοπό την ενίσχυση των θετικών αποτελεσμάτων στη μάθηση και την κοινωνική ανάπτυξη.
4. Η πρωτοβουλία θα πρέπει να εκτιμά την ποικιλομορφία των πόρων της φυσικής κληρονομιάς και τις επιρροές σύγχρονων τοπικών καλλιτεχνών που εστιάζουν στα θέματα της φύσης, την ερμηνεία της περιοχής και την «Mail Art».
5. Ενεργή μέθοδος με χρήση δυναμικής ομάδας για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων πλαστικής έκφρασης

ΔΙΑΡΚΕΙΑ

Το πρόγραμμα των συνεδριών και των δραστηριοτήτων πλαστικής έκφρασης (καλλιτεχνικές δραστηριότητες) πρέπει να σχεδιαστεί προσεκτικά, ανάλογα με τις ανάγκες της ομάδας. Προτείνονται δύο ενότητες συνεχούς άσκησης, που διακόπτονται από μια παύση αυτοαξιολόγησης στη μαθησιακή διαδικασία και την ανταλλαγή της δυναμικής της ομάδας. Κάθε ενότητα θα διαρκεί 3 ώρες, με θεωρητικές και πρακτικές συνεδρίες (πειραματισμός με διαφορετικές τεχνικές).

ΘΕΜΑΤΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΞΕΤΑΣΤΟΥΝ

1. Καλαίσθητο και οργανωμένο περιβάλλον, ως κίνητρο για μάθηση.
2. Μην χρησιμοποιείτε τεχνικές πλαστικής έκφρασης, οι οποίες μπορεί να είναι κουραστικές ή πολύ άβολες για τους ηλικιωμένους ή τα άτομα με ειδικές ανάγκες, καθώς μπορεί να μην ευνοούν τη μάθηση ή την ανάπτυξη του πνεύματος του ανήκειν στην ομάδα.
3. Χρησιμοποιήστε υλικά, στηρίγματα και μέσα κατάλληλα για διαφορετικές ηλικιακές ομάδες. Μην χρησιμοποιείτε επικίνδυνα ή εύφλεκτα υλικά.

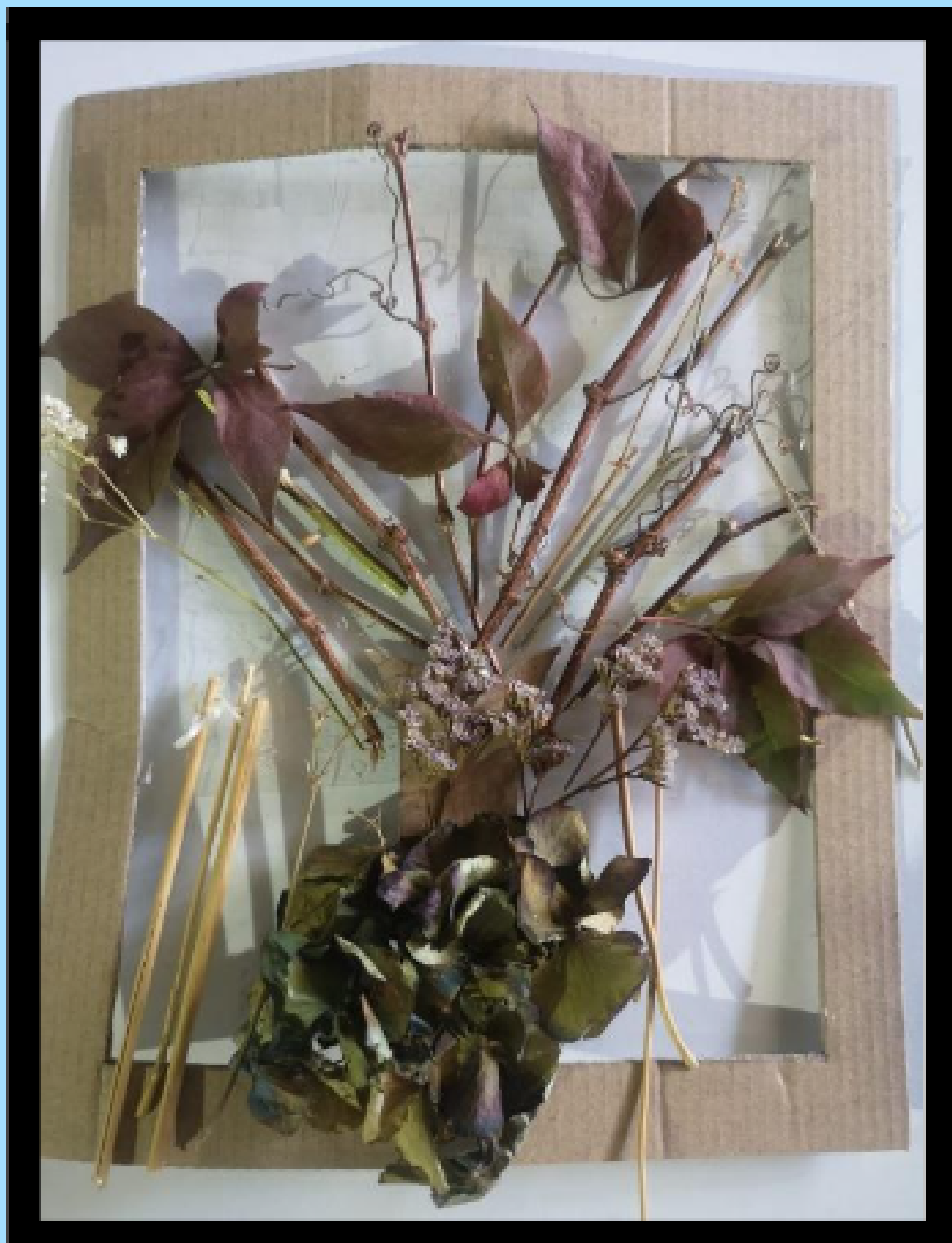
ΕΝΝΟΙΕΣ ΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Συνεδρία 1	The power of Nature: Stimulating MailArt Creativity (Η δύναμη της φύσης: Τόνωση της MailArt δημιουργικότητας)
Συνεδρία 2	The colour of Nature and Mailart Creation (Τα χρώματα της Φύσης και δημιουργίες MailArt)
Συνεδρία 3	Art, Nature and emotions (Τέχνη, Φύση και συναισθήματα)

Μερικά παραδείγματα

Μερικά παραδείγματα

BIBLIOGRAFΙΚΕΣ ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

Fernandes, Luís Miguel. A relação entre arte e natureza – de Immanuel Kant a Marcel Duchamp: Uma proposta de educação artística. 2011

Schipper, Edith Watson. Mimesis in the Arts in Plato's Laws. The Journal of Aesthetics and Art Criticism. 1963.

Verdenius, Willem Jacob. Mimesis: Plato's Doctrine of Artistic Imitation and Its Meaning to Us. 1949.

<https://www.gazetadigital.com.br/suplementos/natureza/natureza-como-fonte-de-inspiracao/272448>

Goes, D. (2022, junho). Compliance: o encontro de soluções criativas para os problemas da gestão escolar. Revista Saber Madeira, 301. O Liberal. pp. 12-13. ISSN 0873-7290. 10.13140/RG.2.2.33570.50887

Goes, D. (2022). Compliance na Gestão Escolar: A Educação como instrumento de desenvolvimento e emancipação social. Comunicação apresentada no 2º Congresso Luso-brasileiro de Gestão e Conformidade (31 de maio - 1 de junho). Funchal: Instituto Ibero-americano de Compliance / Instituto Superior de Administração e Línguas. 10.13140/RG.2.2.11271.88486

Goes, D. (2022, abril). A Educação não pode ser um luxo de uma elite - Parte II. Revista Saber Madeira, 299. O Liberal. ISSN 0873-7290

Goes, D. (2022, março). A Educação não pode ser um luxo de uma elite - Parte I. Revista Saber Madeira. 298. O Liberal. ISSN 0873-7290

Goes, D. (2022). Educação e emancipação social: sobre a fenomenologia da pobreza em Portugal e na RAM. A Pátria - Jornal Da Comunidade Científica De Língua Portuguesa. Funchal: Ponteditora. ISSN 2184-2957. <https://apatiria.org/artigo-cientifico/educacao-e-emancipacao-social-sobre-a-fenomenologia-da-pobreza-em-portugal-e-na-ram/>

Goes, D. (2022). A salvaguarda do Património Cultural e a Reabilitação Urbana: Instrumentos de desenvolvimento sustentável das cidades (Conference abstract). THINK + 2022 International Conference on Tourism, Teaching and Technology: a comprehensive approach: Book of Proceedings. E3 - Revista De Economia, Empresas E Empreendedores Na CPLP, 8 (Especial_THINK_II), 18-22. https://doi.org/10.29073/e3.v8iEspecial_THINK_II.599

Goes, Diogo. (2021, dezembro 27). Museus e Turismo na Madeira (2001-2020): balanço das duas décadas de relações dissonantes. Jornal da Comunidade Científica de Língua Portuguesa - A Pátria. Ponte Editora. ISSN 2184-2957 <https://apatiria.org/turismo/museus-e-turismo-na-madeira-2001-2020-balanco-as-duas-decadas-de-relacoes-dissonantes/>

Goes, D. J., & Sardinha, L. F. (2021). Turismo y museos: una reflexión empírica sobre la Región Autónoma de Madeira . PASOS Revista De Turismo Y Patrimonio Cultural, 19(4), 655- 673. <https://doi.org/10.25145/j.pasos.2021.19.043>

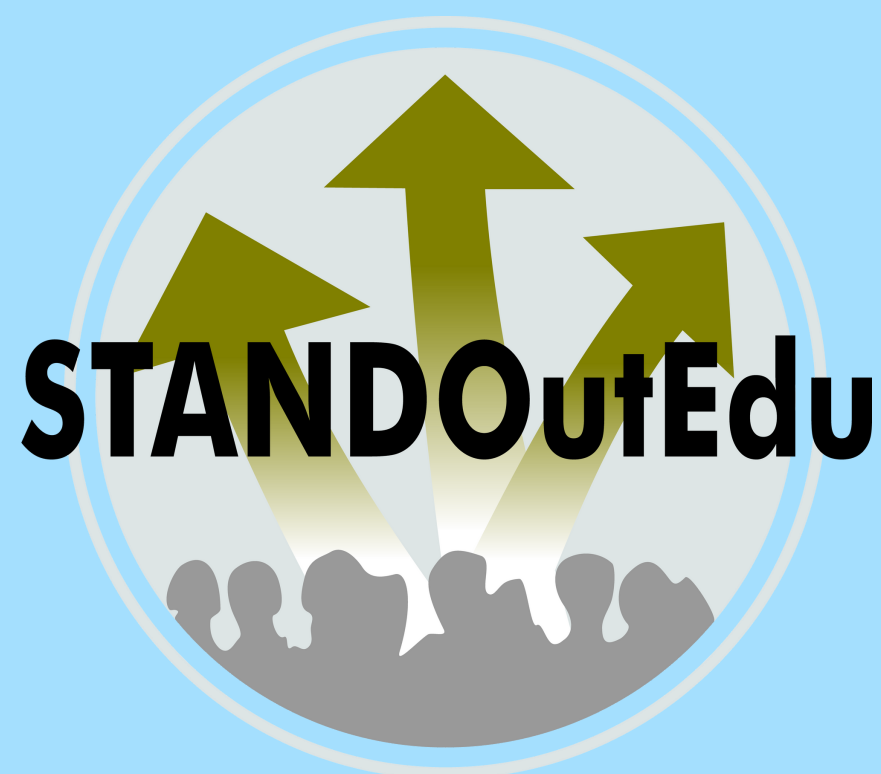
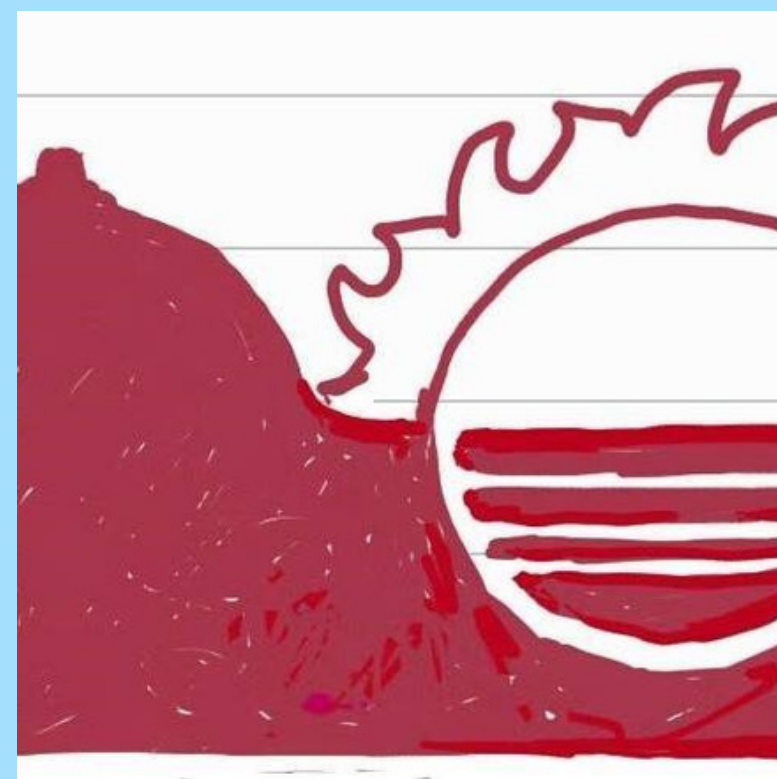
Goes, Diogo. (2021, setembro). A bioética e o diálogo com a arte contemporânea: gestão de substituição. Comunicação apresentada no 1º Congresso Internacional de Bioética. Centro de Estudos de Bioética

**ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΝΑ
ΑΠΟΛΑΥΣΤΕ
ΑΥΤΕΣ ΤΙΣ
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕ
Σ MAIL ART !!!**

ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΤΟΥ ΈΡΓΟΥ

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

